

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317200326
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8317200326.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcov: 1. P. J., N.. XX.XX.XXXX P. X. V. J., N.. XX.XX.XXXX, Y. A. XXX XX M., obaja zastúpení JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou so sídlom Strojárska 3998, 069 01 Snina proti žalovaným: 1. V.. R. N., N.. XX.XX.XXXX, A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R., 2. R. N., N.. XX.XX.XXXX P. X. V. N., N.. XX.XX.XXXX, Y. A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R., žalovaní v 2.a 3.rade zastúpení JUDr. Jánom Sopiakom, advokátom so sídlom Štefánikova 17, 066 01 Humenné, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalovaných v 1., 2.a 3.rade proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 22. 02. 2019, č. k. 15C/12/2017-180 v spojení s opravným uznesením, č. k. 15C/12/2017-235 zo dňa 12. 12. 2019 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku I. o povinnosti žalovaných v 1. - 3.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1.rade nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Mení rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku I. o povinnosti žalovaných v 1. - 3.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1.rade nemajetkovú ujmu nad sumu 15 000 eur do sumy 25 000 eur tak, že v tejto časti žalobu zamieta.

III. Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku II. o povinnosti žalovaných v 1. - 3.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 2.rade nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Mení rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku II. o povinnosti žalovaných v 1. - 3.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 2.rade nemajetkovú ujmu nad sumu 15 000 eur do sumy 25 000 eur tak, že v tejto časti žalobu zamieta.

V. Zrušuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku III., IV. a V. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol, cit.:

„I. Žalovaní v 1. až 3. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaní v 1. až 3. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 2. rade nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaní v 1. až 3. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu škody vo výške 575,33 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobcom vo vzťahu k žalovaným priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok v sume 1 566 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. Vec právne posúdil podľa ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 420, § 422 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Rozhodnutie odôvodnil zistením, že dňa XX. XX. XXXX presne v nezistenom čase okolo XX:XX hod. došlo k usmrteniu mal. B. J., nar. XX. XX. XXXX, dcéry žalobcov vo dvore rodinného domu č. XX v obci A. N. R., a to tým, že v priebehu manipulácie s dlhou vzduchovou zbraňou zn. B. XXX, model XX, kaliber X,X mm žalovaným v 1.rade, mal. R. N., synom žalovaných v 2. a 3.rade, došlo z tejto zbrane k výstrelu olovej strely nezistenej značky typu F., kalibru X,X mm, ktorým bola mal. B. zasiahnutá do hrudníka vpredu vpravo, následkom čoho došlo k priestrelu pravých pľúc a vzniku šoku po úraze a krvácaní, čo viedlo k periférnemu zlyhaniu srdcovo-cievnej a dýchacej činnosti i k bezprostrednej smrti mal. B.. Dňa XX. XX. XXXX bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu usmrtenia voči žalovanému v 1.rade a uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v S., odbor kriminálnej polície zo dňa XX. XX. XXXX, H.: Y.-XXX/X-M.XXXX, bolo trestné stíhanie voči žalovanému v 1.rade zastavené, lebo ide o osobu, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná. Žalobcovia žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodnili tým, že medzi stranami sporu existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a citového života, pričom porušením práva na život ich dcéry B. došlo k neoprávnenému zásahu do ich práva na súkromie. Žalobcovia tvrdili, že smrťou dcéry bola narušená celistvosť rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti mladšej z dvoch dcér uvedeným spôsobom došlo u nich k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú ochudobnení do budúca o ich spoločný rodinný život v jej prítomnosti. Ujmu v dôsledku jej smrti pociťujú najmä v citovej strate, keď jej smrťou stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú. Ich bolesť je o to väčšia, že krvácajúca dcéra zomrela matke priamo v náručí, ktorý obraz budú mať rodičia nadosmrť v očiach. Po smrti mal. dcéry ostali sami, nakoľko okrem zomrelej B. majú ešte jedno dieťa, staršiu W., ktorá je už vydatá a má svoju vlastnú rodinu. Neprejde deň, aby si žalobcovia na dcéru nespomenuli, navštevujú jej hrob, pričom často tam trávajú celé hodiny. Obzvlášť ťažko prežívajú obdobie sviatkov, jej narodenín, kedy jej kupujú darčeky a nosia ich na jej hrob. Tvrdili, že zo strany žalovaných im nebola osobne ani prejavená ľútosť nad skutkom spáchaným mal. žalovaným v 1.rade. Morálne žalobcovia neboli uspokojení ani v podobe jeho odsúdenia za spáchaný trestný čin z dôvodu nedostatku veku. Protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade došlo k nezvratnej deštrukcii vzájomných rodinných väzieb medzi žalobcami a ich dcérou B. a tým aj k zásahu do ich osobnostných práv. Doposiaľ pociťujú v dôsledku toho úzkosť, smútok, zúfalstvo, a preto morálna satisfakcia nie je postačujúca a intenzita a okolnosti protiprávneho zásahu žalovaného v 1.rade odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, t. j. nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko ujma, ktorú utrpeli je trvalá a v danom prípade nie je možné uskutočniť žiadnu nápravu. Vzhľadom na nenapraviteľný následok protiprávneho konania žalovaného v 1.rade, všetky útrapy, ktoré žalobcovia v dôsledku svojej milovanej dcéry prežili a prežívajú a dokonca svojho života budú prežívať, intenzitu zásahu do ich súkromia a rodinného života a spôsobenú ujmu, žalobcovia požadujú od žalovaných náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur pre každého rodiča. Žalobcovia ďalej tvrdili, že v súvislosti so smrťou dcéry im vznikla aj materiálna ujma vo forme nákladov na pohreb vo výške 655 eur, z ktorých časť vo výške 79,67 eura im bola uhradená úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Preto v súlade s ust. § 420 a § 422 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka si v konaní uplatňujú aj náhradu škody vo výške 575,33 eura.

4. Žalovaní žiadali žalobu zamietnuť poukazujúc, že nie je daná ich zodpovednosť za následok, ktorý nastal. Nešťastná udalosť, pri ktorej došlo k usmrteniu mal. B. nenastala v súvislosti s tým, žeby

žalovaní v 2. a 3.rade zanedbali náležitý dohľad nad mal. synom, žalovaným v 1.rade, ktorý mal v ten deň manipulovať so zbraňou, z ktorej samovoľným výstrelom došlo k usmrteniu mal. B.. Podľa názoru žalovaných nedošlo k obmedzeniam v živote žalobcov. Žalobcovia svoj spoločenský život nijako neobmedzili, skôr žalovaní sú vylúčení zo spoločenského života. Ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohli zabrániť nešťastiu, ktoré sa v osudný deň stalo, došlo k viacerým náhodným okolnostiam, ktoré nemohli predpokladať a ktoré po tom mali za následok smrť dcéry žalobcov. Podľa ich názoru miera zodpovednosti pripadá rovnako ako na žalovaných, tak aj na žalobcov.

5. Z výpovedí žalobkyne v 1.rade súd zistil, že po smrti ich dcéry sa žalobcom zmenil život. U žalobkyne v 1.rade to vyvolalo depresie, musela navštíviť psychológa, chodila na sedenia a užívala lieky. Následky straty mal. B. pretrvávajú dodnes a nikdy sa s tým nezmierila. Na jej manžela - žalobcu v 2.rade táto situácia veľmi ťažko doľahla, musí naňho dávať pozor, vyhrážal sa podpálením domu žalovaných a vo zvýšenej miere začal požívať alkoholické nápoje. Z výpovede žalobcu v 2.rade súd zistil, že v osudnom čase boli ako rodina na návšteve u svojej dcéry a u svatovcov. Chodili k nim často a predmetná zbraň vždy visela na stene v izbe, nikdy sa nič nestalo. V inkriminovaný deň sa deti hrali na dvore, po výstrele B. odpadla a privolaná záchranka už len konštatovala jej smrť. Žalobca tiež uviedol, že okrem žalovaného v 2.rade sa mu nikto z rodiny neprišiel ospravedlniť a poprel, aby mu žalovaní na pohreb odovzdali sumu 400 eur. Z výpovede žalovaného v 1.rade súd zistil, že v inkriminovaný deň zvesil zo steny vzduchovku, išiel s ňou von na dvor a chcel ju ukázať svojmu ujovi, keď došlo k výstrelu, ktorý zasiahol B., viac si nepamätá. Uviedol, že pušku nenabíjal, nezaujímal sa o náboje, ani ich nehľadal. Nikdy predtým z nej nestrieľal, nemal s ňou skúsenosti, ale vedel, že ňou je možné ublížiť človeku. Na cintoríne, kde je mal. B. pochovaná, nebol, pretože sa bojí výčitiek od jej rodičov. Od tejto udalosti sa mu zmenil život, nechodí s kamarátmi von a utiahol sa do seba. Z výpovede žalovaného v 2.rade súd zistil že tento po kriku, ktorý nastal v inkriminovaný deň na dvore, videl žalobkyňu v 1.rade vybehnúť von z domu, videl ako mal. B. kričí na žalobkyňu „Mama“ a z úst jej tiekla krv. Nevedel uviesť, či zbraň bola nabitá, potvrdil, že z nej žalovaný v 1.rade predtým nikdy nestrieľal. Z výpovede žalovanej v 3.rade súd zistil, že pri nešťastnej udalosti počula krik na dvore, následne počula ako žalovaný v 1.rade kričí, že on to neurobil, on nestrieľal, zbraň vystrelila sama. Syna odvieďa k svojim rodičom a až po príchode polície sa dozvedela, že mal B. zomrela. Pokiaľ ide o zbraň, tú v dome u svokrovcov registrovala, nikdy s ňou nemanipulovala, nevie ako sa s ňou narába. Nikdy nevidela syna, aby mal zbraň v ruke alebo aby s ňou manipulovala. Preto nemala dôvod poučovať ho, že je nebezpečná. Je jej ľúto, čo sa stalo, pretože touto udalosťou sú všetci zasiahnutí, hlavne ich syn, ktorý navštevuje psychologičku a užíva lieky. Tiež potvrdila, že jej manžel, žalovaný v 2.rade, odovzdal žalobcom na náhradu nákladov za pohreb sumu 400 eur. Svedkyňa Z. N. potvrdila, že pri nešťastnej udalosti nebola prítomná, zdržiavala sa v dome, avšak začula krik a videla bežať vnuka, žalovaného v 1.rade, ktorý kričal, že nič neurobil. Videla aj dcéru žalobcov, ktorú žalobkyňa chytila do náručia, pýtala sa jej, čo sa stalo, maloletá ukazovala matke na srdce a následne odpadla. Nevidela kto zbraň zo steny zvesil, ani ako k incidentu došlo, uviedla len, že bola prítomná pri tom, ako jej syn, žalovaný v 2.rade, odovzdal žalobcom 400 eur pred pohrebom. Svedok R. N. potvrdil, že videl ako mal. B. odpadla, potvrdil, že zbraň, ktorou sa stieľalo visela na stene približne 7 rokov, nikdy sa z nej nestrieľalo. Svedok T. B. sa k samotnému incidentu vyjadriť nevedel, potvrdil len, že finančné prostriedky na pohreb žalobcom poskytol čiastočne aj on a čiastočne aj ďalší príbuzní. Nevedel sa vyjadriť, či žalovaní v 2.a 3.rade odovzdali žalobcom nejaké finančné prostriedky na pohreb. Svedkyňa V. X. potvrdila, že žalobcovia sú po nešťastnej udalosti vo veľmi zlom psychickom stave, na mieste nešťastia v deň incidentu nebola prítomná. Svedkyňa P. X. sa k samotnej udalosti vyjadriť nevedela, uviedla len, že žalobcovia neboli schopní po finančnej stránke pohreb zabezpečiť, a preto hlavným organizátorom pohrebu bol T. B.. Svedkyňa nevie o tom, aby žalovaný v 2.rade núkal, resp. odovzdal žalobcom finančnú pomoc alebo im uhradil náklady na pohreb. Svedkyňa T. F. uviedla, že deň pred pohrebom išla za žalovanými v 2.a 3.rade a videla ako im žalovaný v 2.rade núkal finančnú pomoc vo výške 400 eur a žalobcovia tieto finančné prostriedky prijali. Z faktúry č. XXXXXXXXX do dňa XX. XX. XXXX splatnej XX. XX. XXXX vystavenej dodávateľom J. B., N. X, S., súd zistil, že pohrebné služby boli žalobcom vyúčtované vo výške 477 eur. Z dodacieho listu zo dňa XX. XX. XXXX vystaveného dodávateľkou A. K., XXX XX S. N. E., súd zistil, že žalobcovia za kvety na pohreb zaplatili 178 eur.

6. Na základe takto vykonaného dokazovania súd uzavrel, že nárok žalobcov na zaplatenie nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti a na náhradu škody je dôvodný v celom rozsahu. . Nečakaným šokujúcim úmrtím najbližšej príbuznej žalobcov došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí mal. dcéry nemôže žiadne zadostučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Podľa

ustálenej súdnej praxe bola preto daná aplikácia ust. § 11 a § 13 ods. 1 OZ, v dôsledku čoho žalovaní zodpovedajú za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcom. Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za proti právny zásah do osobnostných práv žalobcov ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli tak v prípade žalovaných naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi). V danom prípade konaním žalovaného v 1.rade, za ktorého konanie zodpovedali žalovaní v 2.a 3.rade ako jeho zákonní zástupcovia - rodičia a ktorí zanedbali svoje povinnosti, náležitý dohľad nad ním, došlo k vážnej ujme na strane žalobcov, k mimoriadne traumatizujúcej skutočnosti v ich živote, ktorá je nezvratná a svojou povahou nereparovateľná. Dovtedy žalobcovia žili v spoločnej domácnosti s dcérou v šťastnej rodine. Maloletá bola v detskom veku blížiacom sa veku teenagera, ktorý ešte neprináša so sebou problémy spojené s rozvojom pubescencia. B., ako jediné mal. dieťa v rodine žalobcov (jedno iba z dvoch detí), vnášala do ich života zmysel a radosť. Jej smrťou stratili žalobcovia možnosť naďalej byť súčasťou ďalšieho jej osobnostného vývinu, pozorovať a usmerňovať jej ďalšiu životnú cestu, prípadne sa dočkať jej životných úspechov. Žalobcovia sa nevedia s jej smrťou zmieriť a vyrovnáť, o čom svedčia aj ich pretrvávajúce psychické problémy, ktoré sa prejavujú nielen nechujú stretávať sa s príbuznými, ale aj s ostatnými obyvateľmi obce, ale aj neschopnosťou vydať B. spolužiačky či miesta, ktoré navštevovala. Táto udalosť zanechala na živote žalobcov trvalé následky, nielen po stránke psychickej, ale prejavili sa aj fyzicky, keď pri ich veku XX a XX rokov už nie sú schopní pre zdravotné problémy žalobkyne priviesť do rodiny ďalšie dieťa.

7. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1.rade došlo v danom prípade k násilnému prerhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita je daná už tým, že žalobcovia ako manželia vykonávajúci starostlivosť o mal. dieťa, okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzicky obmedzujúca aktivity pozostalého, často vyžadujú odbornú pomoc v dôsledku duševného ochorenia, sú zasiahnutí stratou blízkej osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním bolo upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov partnerskej spolupatričnosti, odovzdávanie materskej lásky i výchovného posolania. Ich absencia sa negatívne prejavila nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvnila celý budúci život žalobcov. Strata maloletého člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej mladej rodiny na neúplnú rodinu, navždy strádanú v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež sebarealizáciu pozostalých členov rodiny.

8. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd prihliadol okrem závažnosti vzniknutej ujmy na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo aj k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, tiež požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Pri výške priznaného finančného zadosťučinenia súd zohľadňoval závažnosť vzniknutej ujmy na strane žalobcov, teda trvalú citovú traumu, ale aj okolnosti na strane žalovaných a priznal žalobcom v 1.a 2.rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške každému po 25 000 eur, ako aj náhradu škody vo výške 575,33 eura.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP a úspešným žalobcom priznal plnú náhradu trov konania proti žalovaným. O zaplatení súdneho poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 písm. i) v spojení s ust. § 2 ods. 2 a položky 7b písm. b) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

10. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní v 1. - 3.rade. Žalovaný v 1.rade v odvolaní uviedol, že v žiadnom prípade nemohol vedieť, že vzduchovka, ktorou bolo

spôsobené ublíženie na zdraví so smrteľným následkom je nabitá, tiež nemohol vedieť, že má pokazenú spúšť. K výstrelu z tejto zbrane došlo samovoľne bez toho, aby to mohol nejakým spôsobom ovplyvniť.

11. Žalovaní v 2.a 3.rade podali odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), h) CSP. Navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie. Uviedli, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným ako strane v konaní, aby uskutočnili im patriace procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozsudok nebol vypracovaný v súlade s tým, ako to určuje ust. § 220 CSP, a preto je nejasný a nepreskúmateľný. Vydaním rozhodnutia, ktoré je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov sa odníma účastníkom konania možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje právo a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanovisko či stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu. V intenciách vyššie uvedeného uviedli, že v prejednávanej veci nebol náležite odôvodnený záver súdu pokiaľ súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom náhradu škody vo výške 575,33 eura. Súd v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na výpovede strán sporu, výpovede svedkov T. B., P. X., T. F. a Z. N.. Ako tieto jednotlivé výpovede v konečnom dôsledku vyhodnotil, z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva. Svedeckými výpoveďami je preukázané, že žalovaní poskytli žalobcom finančné prostriedky vo výške 400 eur titulom nákladov za pohreb a táto skutočnosť bola potvrdená minimálne dvoma svedkami, a to Z. N. a T. F., pričom svedkovia T. B. a P. X. sa k tejto otázke nevedeli vyjadriť. V odôvodnení rozhodnutia chýba vyhodnotenie a zdôvodnenie vyššie uvádzaných výpovedí v súvislosti s výrokom rozhodnutia o náhrade škody vo výške 575,33 eura. Odôvodnenie rozhodnutia preto robí rozsudok nejasným a nepreskúmateľným, chýba aj vyhodnotenie toho, či žalobcovia ponúkli morálnu satisfakciu žalobcom v súvislosti s nešťastnou udalosťou zo dňa XX. XX. XXXX. Odvolatelia majú za to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaní ponúkli ospravedlnenie žalobcom, a teda z tohto pohľadu i morálnu satisfakciu žalobcom v súvislosti s usmrtením ich dcéry, ale žalobcovia toto ospravedlnenie či morálnu satisfakciu odmietli. V súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy, nebola v konaní nijako vyhodnotená námietka žalovaných o prípadnej spoluúčasti žalobcov za následok, ktorý nastal, a to už i vzhľadom na okolnosti prípadu (vzduchovka, ktorá nemala byť nabitá a ktorá mala natoľko poškodenú spúšť, že došlo k jej samovoľnému spusteniu), zvlášť, keď u strán konania ide o blízky príbuzenský vzťah a k nešťastnej udalosti a následku došlo v rámci rodinného stretnutia. Práve vzhľadom na tieto okolnosti sa zdá odvolateľom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy neprímeraná a výška priznanej náhrady náležite neodôvodnená.

12. Žalobcovia k odvolaniu žalovaných uviedli, že je nedôvodné a neopodstatnené, nakoľko nie je v súlade s ust. § 363 CSP a odvolanie žalovaných v 2.a 3.rade bolo podané neoprávnenou osobou. Uviedli, že tvrdenia žalovaných v 2.a 3.rade považujú za účelné s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti, z odvolania nie ja jasné, z akých dôvodov rozhodnutie považujú za nesprávne (odvolacie dôvody). Súd prvej inštancie vo veci úplne zistil skutkový stav, dôsledne a vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie za účelom získania všetkých právne rozhodných skutočností pre posúdenie žalobcami tvrdeného nároku. Na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne aj právne posúdil. Zároveň vyhotovil správne, presvedčivé a dôsledne prepracované odôvodnenie rozsudku. Odvolanie žalovaných v 2.a 3.rade je podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom na základe občianskeho preukazu fyzickej osoby Q. B. a nie mandátnym certifikátom s kvalifikovaným elektronickým podpisom advokáta Q.. Q. B., ktorého splnomocnenie na zastupovanie v tomto konaní sa nachádza v spise. Odvolatelia sú toho názoru, že žalovaní v 2.a 3.rade udelili splnomocnenie na zastupovanie v konaní výlučne Q.. Q. B., advokátovi so sídlom M. XX, S. a nie Q. B. s bydliskom Q. XXX, ako to vyplýva z podpisového certifikátu odvolania. V prípade, ak odvolací súd odvolanie žalovaných neodmietne, navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcom trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas oprávneným subjektom, stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP), že odvolanie podala oprávnená osoba, právny zástupca žalovaných v 2. a 3.rade na základe udeleného plnomocnenstva zo dňa XX. XX. XXXX . (č. I. 28 spisu) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) s prihliadnutím ex

offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP). Súd bol pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), a preto postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je čiastočne dôvodné.

14. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku o náhradu nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie a následne uplatnenými odvolacími námietkami odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval v konaní správne, správne zistil skutkový stav vecí a vec aj správne právne posúdil, len nesprávne určil výšku nemajetkovej. Priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdom, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu, ani minimálnu výšku finančného zadosťučinenia, ktoré však musí byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu, ani nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu. Za primeranú finančnú náhradu po zhodnotení dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie a zisteného skutkového stavu odvolací súd je toho názoru, že žalobcom patrí nemajetková ujma vo výške po 15 000 eur každému z rodičov maloletej B..

15. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní správne prijal právny záver, že konaním žalovaného v 1.rade došlo k usmrteniu dcéry žalobcov, čím nastal nereparovateľný následok a žalobcovia stratili akúkoľvek možnosť rozvíjať a naplňovať svoj vzťah k dcére a uspokojovať tak aj svoje vlastné citové potreby. Žalovaní v 2.a 3.rade žiadnym spôsobom v konaní nepreukázali, že nezanedbali nad žalovaným v 1.rade, mal. synom, náležitý dohľad.

16. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

17. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

18. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

19. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených v § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

20. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, ak ich niet, jej rodičom.

21. Osoby podľa § 15 Občianskeho zákonníka môžu na súde s úspechom uplatňovať aj právo na peňažné zadosťučinenie, a to ako jeden z prostriedkov ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby.

22. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Podmienky pre vznik tohto sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov do osobnostných práv, kedy sa zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejaví ako postačujúce.

23. Odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že smrť dcéry žalobcov spôsobila vážny zásah do ich súkromného a rodinného života. Smrťou dcéry stratili sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade došlo k nenávratnému zničeniu väzieb rodinného života žalobcov. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadosťučinenie a zmiernenie ich ujmy. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie inej z nich. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi, resp. účastníkom vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby, čiže nemajetkovú ujmu postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu pozostávajúca osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe NS SR (napr. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011) súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobenej protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

24. K porušeniu práva na ochranu osobnosti žalobcov, a to práva na ochranu súkromia a rodinného života došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1.rade, za ktorého konanie sú zodpovední žalovaní v 2.a 3.rade ako jeho zákonní zástupcovia, ktorí zanedbali svoje povinnosti náležitého dohľadu nad žalovaným v 1.rade. Nečakaným úmrtím dcéry žalobcov došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv žalobcov, pričom následok zásahu je nezvratný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Rodinné väzby žalobcov, rodičov s ich dcérou boli neoprávneným zásahom definitívne ukončené. Došlo k mimoriadne citlivému zásahu do emocionálnej sféry rodičov, ktorí spolu s dcérou tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu, maloletá dávala zmysel ich životu a jej smrťou žalobcovia stratili akúkoľvek možnosť naďalej byť súčasťou všetkých bežných či výnimočných situácií v živote svojej dcéry. Žalobcovia stratili možnosť viesť s dcérou riadny rodinný život, sú ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, natrvalo a nenapraviteľne prišli o možnosť budovať a rozvíjať s dcérou vzájomný vzťah. Táto udalosť zanechala v živote žalobcov trvalé následky, ktoré možno len ťažko akýmkoľvek možným spôsobom úplne odstrániť.

25. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času.

26. Bez akýchkoľvek pochybností smrť maloletej B. bola pre žalobcov traumatizujúca udalosť. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť. Hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Následky protiprávneho konania v danom prípade preto nebolo možné odstrániť morálnou satisfakciou, bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcov ako rodičov k zomrelej dcérke.

27. Odvolací súd po preskúmaní obsahu vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie má za to, že skutkový stav veci po vykonanom dokazovaní je dostatočný a zrejмый, niet pochyb o tom, že žalobcovia intenzívne pociťujú stratu blízkej osoby, stráďajú, zmenil sa im osobný, citový, rodinný život. Žalobcovia dostatočným spôsobom v rámci svojho výsluchu preukázali, aký negatívny vplyv mala smrť dcéry na ich život, žalobkyňa v 1.rade trpí postraumatickou stresovou poruchou, čo potvrdil aj klinický psychológ W. V. B. (č.l. 57 spisu). Svedkovia vypočutí v konaní potvrdili intenzívnu zmenu v živote žalobcov po smrti dcéry. Niet pochyb, že boli preukázané silné sociálne, morálne, kultúrne, citové putá vytvorené v rámci súkromného a rodinného života žalobcov. Protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb. Náš právny poriadok neobsahuje vyčíslenie „nemajetkovej ujmy pri strate ľudského života“, príbuzní majú zákonný nárok na jednorazové odškodnenie. Závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, sú v zmysle ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určujúce pre stanovenie výšky náhrady súdom. Určenie tejto náhrady, ale nemôže byť svojvoľné a ničím neobmedzené.

28. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia za vzniknutú majetkovú ujmu, vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom pri priznaní výšky odškodnenia tak, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výšky peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom na nepripustné obohacovanie a pôsobiť na škodcov likvidačne.

29. Odvolací súd pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy zohľadnil jednak závažnosť ujmy, mieru zavinenia, ale aj to, v akej miere vo vzťahu k žalobcom uvedená satisfakcia by mohla pôsobiť na zmiernenie zásahu tak, aby nepôsobila na žalovaných likvidačne. Z obsahu spisu vyplýva, že strany sporu mali príbuzenský vzťah, v čase incidentu boli strany sporu na návšteve u vlastníka rodinného domu a majiteľa vzduchovky Q. H.. Žalobcovia u svatovcov - Jozefa H. s manželkou, ktorá je sestrou žalovaného v 2.rade boli na rodinnom stretnutí. Teda k usmrteniu mal. B. došlo v rámci rodinného prostredia, kde boli prítomní tak rodičia mal. B., ako aj rodičia žalovaného v 1.rade, pričom vzťahy medzi stranami sporu boli pred usmrtením maloletej B. nadštandardné. Aj deň pred tragédiou strany sporu strávili spoločne, boli na oslavách narodenín u žalovaného v 2.rade, kam prišli žalobcovia s obidvoma dcérami. Z obsahu spisového materiálu tiež vyplývajú osobné a majetkové pomery na strane žalovaných. Žalovaný v 2.rade je zamestnaný len na základe dohody o pracovnej činnosti vo firme V., s. r. o., S., kde má dohodnutú odmenu za vykonanú prácu 3 eur/hod (č. l. 201 spisu), z potvrdenia o odmene vyplýva, že vo februári 2019 mal žalovaný v 2.rade vyplatenú mzdu vo výške 60 eur brutto (č. l. 199 spisu). Žalovaná v 3.rade je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, poberá len dávku v hmotnej núdzi, ktorá jej bola priznaná vo výške 161,40 eura od 01. 01. 2019 (č. l. 202 spisu). Žalovaní v 2. a 3.rade ako manželia zabezpečujú starostlivosť o dvoch maloletých synov - žalovaného v 1.rade a mal. W. N., nar. XX. XX. XXXX. Preto pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy musia byť zohľadnené aj majetkové pomery vinníka, ktoré sú nepriaznivé, a ktoré nemôžu pôsobiť na žalovaných likvidačne.

30. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom ich dcéru, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Žalobcovia budú stratu dcéry pociťovať po celý život, zároveň súd prihliadol aj na osobu žalovaného v 1.rade, ktorý spáchal trestný čin, ale v čase usmrtenia mal. B. nebol trestne zodpovedný pre nedostatok veku. Táto udalosť podstatne zmenila aj život žalovaného v 1.rade, ktorý navštevuje psychológa, trpí adaptačnou poruchou s výraznou depresívnou a úzkostnou symptomatikou (čl. 65 spisu), žije v strachu z toho, čo bude, bojí sa stretnutia so žalobcami. Preto vzhľadom na majetkové pomery žalovaných, ako aj na vzťahy, ktoré medzi stranami sporu pretrvávali do dňa nešťastnej udalosti, odvolací súd je toho názoru, že žalobcom patrí nemajetková ujma vo výške po 15 000 eur každému zo žalobcov. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd prihliadol na vysokú intenzitu nepriaznivého konania žalovaného v 1.rade, nečakané usmrtenie dcéry žalobcov a zistenú intenzitu citovaného vzťahu medzi nimi a aj k okolnostiam, za ktorých k usmrteniu B. došlo. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na doterajšiu rozhodovaciu prax súdov a má za to, že žalobcami žiadaná výška nemajetkovej ujmy nad 15 000 eur do sumy 25 000 eur nie je v súlade s rozhodovacou praxou súdov.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II., čiastočne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP) ako vecne správny (výrok I. a III. tohto rozsudku) a čiastočne zmenil rozsudok v prevyšujúcej časti (388 CSP) tak ako je uvedené vo výrokoch II. a IV. tohto rozsudku.

32. Dôvodné je odvolanie žalovaných voči výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým boli žalovaní zviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu škody vo výške 575,33 eura (III.). Rozhodnutie v tejto časti je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne, nie je z neho zrejmé, ako súd prvej inštancie dospel k výške ustálenej náhrady škody. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na výpovede strán sporu, výpovede svedkov, ale z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva ako tieto jednotlivé výpovede v konečnom dôsledku vyhodnotil, čím absentuje súvislosť s výrokom rozhodnutia o výške náhrady škody. Odvolaciemu súdu preto neostávalo nič iné ako postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť rozsudok vo výroku III. a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania a vrátiť vec súdu prvej inštancie v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

33. Bude úlohou súdu prvej inštancie odstrániť odvolacím súdom vytýkané nedostatky, pri svojom novom rozhodnutí zohľadniť odvolacie námietky žalovaných a následne vo veci rozhodnúť a samozrejme svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v ust. § 220 ods. 2 CSP náležite a dôkladne odôvodniť.

34. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

35. Výrok o súdnom poplatku (V.) bol zrušený postupom podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP, pretože na vydanie takéhoto rozhodnutia zatiaľ nie sú dané procesné dôvody. Dôvodom pre rozhodnutie o súdnom poplatku bude až právoplatne skončená vec.

36. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).